

**UCHWAŁA NR 708/XL/2013
RADY MIEJSKIEJ W LUBACZOWIE**

z dnia 26 listopada 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2014 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.594 z późniejszymi zmianami) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku poz. 1356) Rada Miejska w Lubaczowie uchwala, co następuje:

- § 1.** Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta Lubaczowa.
- § 3.** Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Oświaty Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Lubaczowie.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2014 roku.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok.

Rozdział: I

WPROWADZENIE

Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz wynikami polskich badań społecznych, liczbę osób uzależnionych można oszacować na ok.700– 900 tys.. Uzależnienie jest zaburzeniem biopsychospołecznym, powoduje zmiany w funkcjonowaniu fizjologicznym, psychologicznym, poznawczym, przyczynia się do rozwoju wielu poważnych chorób i powoduje dezorganizację życia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin.

W ostatnich latach dostrzec można znaczną poprawę skuteczności i efektywności działań instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym bądź też członkom, ich rodzin, których problemy zdrowotne pozostają w bezpośrednim, przyczynowym związku z faktem uzależnienia. Stworzono oferty terapeutyczne uwzględniające rodzaj i głębokość uzależnienia oraz indywidualnych potrzeb i możliwości osób uzależnionych, a także członków ich rodzin.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych, w świetle nowoczesnego podejścia do problematyki alkoholowej, oznacza zarówno podejmowanie tych działań, które są ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, jak i tych, które zmierzają do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu.

„Nadużywanie alkoholu” to nie tylko nadmierne picie, ale także picie w niewłaściwych okolicznościach. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach.

Wymienić tu należy przede wszystkim:

- Szkody występujące u osób pijących tj.: degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania.
- Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych tj.: zaburzenia emocjonalne, schorzenia psychosomatyczne.
- Alkoholowa dezorientacja środowiska pracy tj.: absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy.
- Naruszanie praw i porządku przez osoby nietrzeźwe tj.: przestępczość, przemoc w rodzinach alkoholowych, prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości.
- Naruszanie praw związanych z obrotem alkoholu tj.: sprzedaż alkoholu osobom nieletnim.
- Niekorzystne społecznie zmiany w strukturze picia napojów alkoholowych tj.: spadek wieku inicjacji alkoholowej.

Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącym Stanu Zdrowia na Świecie alkohol znajduje się na **trzecim miejscu** wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialnym za ponad 9% całkowitego obciążenia chorobami i urazami, a **ponad 60 rodzajów chorób i urazów** ma związek z alkoholem. Dane Światowej Organizacji Zdrowia (2006r.) wskazują, że konsumpcja alkoholu w Regionie Europejskim jest najwyższa w porównaniu z innymi regionami świata. Wynosi 11 litrów czystego alkoholu w przeliczeniu na jednego dorosłego mieszkańca. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec alkoholu i problemów z nim związanych.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku poz. 1356).

Nakłada ona na organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego obowiązek do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwijania Problemów Alkoholowych na 2014 rok jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat na terenie Miasta Lubaczowa. Określa on zadania z zakresu profilaktyki i pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz działania profilaktyczne i edukacyjno-

wychowawcze skierowane do dzieci i młodzieży koncentrując się na trzech podstawowych obszarach: szkole, rodzinie i społeczności lokalnej. Stanowi on również podstawę do działań zmierzających do przeciwdziałania powstaniu i usuwania społeczno- ekonomicznych następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności instytucji podejmujących takie działania.

Celem Miejskiego Programu jest tworzenie spójnego systemu profilaktycznego i naprawczego zmierzającego do ograniczenia rozmiaru szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadmiarem spożycia alkoholu oraz kształtowanie postaw wśród dzieci i młodzieży, a także wspieranie właściwego funkcjonowania podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina.

Rozdział: II

GŁÓWNE ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Główne zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizatorami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są:

1. Inspektor ds. Realizacji Miejskiego Programu i Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**SPOSOBY REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2014 ROK**

Zadanie 1:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Prowadzenie i finansowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.
2. Koordynowanie w ramach Miejskiego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie działań podejmowanych przez stowarzyszenia i instytucje, zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
3. Finansowanie dyżurów psychologa – specjalisty terapii uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.
4. Dofinansowanie Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Lubaczowie.
5. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe (opłaty sądowe, opinie biegłych).
6. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą uzależnionym i ich rodzinom poprzez kierowanie na szkolenia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Dofinansowanie świadczeń i usług wykonywanych przez izbę wytrzeźwień nie stanowiących jej podstawowej działalności, tj. związanych z profilaktyką.
8. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych dla klientów Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy w Rodzinie.
9. Udostępnianie literatury specjalistycznej osobom zainteresowanym.

Zadanie 2:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Dofinansowanie działań i programów związanych z pomocą psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz problemem przemocy – współpraca z Biurem Porad Obywatelskich – poradnictwo dla osób współuzależnionych i rodzin dotkniętych patologią społeczną.
2. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, przez współpracę z Policją i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
3. Podejmowanie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu – współpraca z Policją, MOPS, Poradnią Uzależnień.
4. Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci zagrożonych alkoholizmem.
5. Kontynuacja działalności świetlicy „PROMYK” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem socjoterapeutycznym.
6. Udostępnianie sali rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych alkoholizmem.

Zadanie 3:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów

alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Prowadzenie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych.
2. Organizowanie i finansowanie dla dzieci i młodzieży szkolnej spektakli, festiwali, pogadarek, prelekcji, konkursów itp. z zakresu profilaktyki uzależnień.
3. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych mających na celu wzmacnianie zasad sprzeciwiających się picciu i nadużywaniu alkoholu przez dorastających.
4. Realizacja tzw. profilaktyki alternatyw angażującej dzieci i młodzież w alternatywne spędzanie czasu wolnego.
5. Udział w ogólnopolskich oraz organizowanie lokalnych kampanii, imprez popularyzujących trzeźwy styl życia, przedsięwzięć i akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców.
6. Działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
7. Zakup pomocy dydaktycznych wykorzystywanych podczas realizacji szkolnych zajęć pozalekcyjnych oraz doposażenie terenów rekreacyjnych, boisk sportowych na terenie miasta.

Zadanie 4:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca ze stowarzyszeniami prowadzącymi działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Dotowanie zadań stanowiących realizację Programu.
3. Wspieranie finansowe działań stowarzyszeń i organizacji społecznych w zakresie organizowania imprez kulturalnych zawierających w swoich programach treści dotyczące profilaktyki uzależnień.
4. Współpraca z Komendą Powiatową Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Uzależnień, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży i Klubem Inteligencji Katolickiej,

Zadanie 5:

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Podjęcie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadkach złamania ustawy.

Rozdział: IV

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi na 2014 rok prowadzona będzie w oparciu o środki własne Miasta uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku poz. 1356) Plan wydatków Programu na 2014 rok zostanie określony w uchwale budżetowej na 2014 rok.

Rozdział: V

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustala się dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenie w wysokości 7 % płacy minimalnej za każdorazowy udział w posiedzeniu komisji i udział w jej pracach.

Standard

Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego

1. Celem wprowadzenia przedmiotowego standardu:

1) zwiększenie dostępu mieszkańców Lubaczowa do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz wiedzy w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, a w szczególności w dziedzinie ochrony przed przemocą rodzinną,

2) zmniejszenie poziomu bezradności wśród osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz osób współuzależnionych, będących mieszkańcami Lubaczowa .

2. Punkt Informacyjno – Konsultacyjny prowadzi działalność w szczególności dla osób:

1) uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,

2) będących członkami rodzin osób uzależnionych,

3) doświadczających przemocy,

4) stosujących przemoc.

3. Do zadań Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego należy w szczególności:

1) nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem,

2) informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego

3) motywowanie do leczenia,

4) udzielenie wsparcia po zakończonym leczeniu (np. uruchamianie przy punkcie grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej),

5) rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania,

6) uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,

7) posiadanie dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu.

4. Baza lokalowa:

1) Punkt Informacyjno – Konsultacyjny mieści się docelowo w co najmniej dwóch pomieszczeniach, przeznaczonych na:

a) pracę administracyjno – informacyjną,

b) indywidualną pracę z klientem umożliwiającą nieskrępowaną rozmowę.

2) Punkt Informacyjno – Konsultacyjny jest wyposażony w telefon i komputer.

5. Punkt Informacyjno – Konsultacyjny działa codziennie w wymiarze minimum 8 godzin.

Standard
zajęć profilaktyczno- rozwojowych dla dzieci i młodzieży

1. Celem wprowadzenia standardu:

1) zapewnienie dzieciom i młodzieży w szczególności ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi związanymi ze spożywaniem napojów alkoholowych:

- a) warunków do zrównoważonego rozwoju,
- b) ułatwionego dostępu do różnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego,

2) podniesienie efektywności i jakości ofert zagospodarowania czasu wolnego ,

3) zwiększenie efektywności wydawania środków budżetowych poprzez określenie priorytetów, jakościowych i ilościowych w zakresie ofert zagospodarowania czasu wolnego.

2. Za ofertę zajęć profilaktyczno – rozwojowych dla dzieci i młodzieży uważa się:

1) zajęcia sportowe, przez które rozumie się szeroką ofertę zajęć realizowanych w obiektach sportowych, a także pozalekcyjne zajęcia sportowe organizowane na terenie szkół i placówek oświatowych, oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, prowadzonych nieodpłatnie dla uczestników przez trenera lub instruktora,

2) zajęcia rozwijające zainteresowania własne, przez które rozumie się koła zainteresowań, zajęcia kulturalno – oświatowe, fakultety problemowe i zajęcia pozalekcyjne prowadzone nieodpłatnie dla uczestników w szkołach i placówkach oświatowych, oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych w formie zajęć grupowych przez nauczyciela, instruktora lub wychowawcę.

3. Sposób rekrutacji uczestników zajęć:

1) do udziału w zajęciach mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego w pierwszej kolejności będą kierowane dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych zjawiskami patologicznymi,

2) kierowanie dzieci i młodzieży do określonego rodzaju zajęć powinno być integralnym elementem całorocznej pracy i wynikać z programu wychowawczego szkół i placówek oświatowych, oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Standard
działań opiekuńczo – wychowawczych do dzieci i młodzieży

1. Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:

1) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo – wychowawczym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

2) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo – wychowawczych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie miasta Lubaczowa.

2. Standard odnosi się do świetlicy środowiskowej.

Standard świetlicy środowiskowej:

1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne osiedla lub części miasta,

2) rodzaje prowadzonych zajęć:

a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji wyrównanie braków szkolnych,

b) wspierający rozwój psychiczny i fizyczny w tym rozwijające zainteresowania i zdolności,

c) kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,

d) zagospodarowujące czas wolny,

e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno – rekreacyjnym,

f) dożywianie.

3. Zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie pedagogiczne lub psychologiczne.

4. Dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów.

Standard
jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach
oświatowych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Program profilaktyczny to działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów w ich otoczeniu. Programy profilaktyczne powinny być systematycznie kontrolowane i weryfikowane, by mogły dawać wysoką gwarancję korzyści dla odbiorców. Jakość jest kategorią wielowymiarową, toteż standardy odnoszą się do wielu obszarów i wymiarów działań profilaktycznych.

1. Program profilaktyczny powinien być dostosowany do potrzeb i problemów odbiorców.
2. Decyzja o stosowaniu programu powinna być zawsze poprzedzona wstępną diagnozą w celu dostosowania do lokalnych warunków.
3. Program powinien mieć wyraźnie określonego adresata. Należy określić wiek odbiorców, oraz poziom edukacji, ponieważ potrzeby, problemy i możliwości odbiorców w różnym wieku są odmienne.

Programy dotyczą wąskiego zakresu spraw i zmagają się z usuwaniem skutków zachowań problemowych i napotkanych trudności środowiskowych, mogą też dotyczyć głębszych uwarunkowań dysfunkcji. Innymi słowy, mogą być skierowane na usuwanie tylko objawów lub też przyczyn zaburzeń.

Spełnianie kryteriów nowoczesnego kształcenia podnosi atrakcyjność i efektywność programów profilaktycznych. Należą do nich:

- 1) aktywizowanie metod np. dyskusja, „burza mózgów”, odgrywanie ról,
- 2) aranżowanie osobistych doświadczeń i odkryć,
- 3) elementy pedagogiki, zabawy,
- 4) kształtowanie ważnych umiejętności życiowych poprzez treningi i doświadczenia praktyczne w toku programu.

Organizacja programu:

1. Program profilaktyczny powinien uwzględniać realia szkoły i aktualną sytuację finansowo – organizacyjną społeczności szkolnej.
2. Program profilaktyczny powinien zakładać kontynuację działań.
3. Szkoła decydując się na podejmowanie działań profilaktycznych w formie programów, powinna przewidzieć kontynuację, również w postaci działań własnych.

Każdy program, profilaktyczny powinien podlegać ocenie skuteczności, czyli ewaluacji.